

Oznaka poročila: ARRS_ZV_RPROG_ZP_2008/688

ZAKLJUČNO POROČILO O REZULTATIH RAZISKOVALNEGA PROGRAMA V OBDOBJU 2004-2008

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROGRAMU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem programu

Šifra programa	P5-0062
Naslov programa	Uporabna razvojna psihologija
Vodja programa	7671 Maja Zupančič
Obseg raziskovalnih ur	15.300
Cenovni razred	B
Trajanje programa	01.2004 - 12.2008
Izvajalke programa (raziskovalne organizacije in/ali koncesionarji)	553 Pedagoški inštitut 581 Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta 589 Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta 2565 Univerza v Mariboru Filozofska fakulteta

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROGRAMA

2. Poročilo o realizaciji programa raziskovalnega programa¹

Raziskovalni program smo v celoti realizirali. V skladu z zastavljenimi cilji smo raziskovali področja spoznavnega, govornega, čustveno-socialnega in osebnostnega razvoja od obdobja malčka do vključno zgodnje odraslosti. Osredotočeni smo bili na specifične vidike razvoja na posameznih področjih v obdobjih maksimalne občutljivosti in na najpomembnejše kontekste, v katerih razvoj poteka. V otroštvu in mladostništvu smo preučevali vedenjske mere, na prehodu v odraslost pa tudi nevrofiziološke vidike spoznavnega, sociokognitivnega in osebnostnega delovanja posameznikov. Glede na odziv mednarodne znanstvene javnosti, aktualnost raziskovalnih ugotovitev in potrebe po uporabi teh v Sloveniji izpostavljamo le najpomembnejše rezultate.

Vzdolžno smo (5 let) preučevali učinek vrtca na: (a) otrokov govorni razvoj, razvoj mišljenja in pripravljenosti za vstop v šolo, pri čemer so nas posebej zanimale spremenljivke vrtčevskega (kakovost vrtca, starost otrok ob vključitvi v vrtec) in družinskega okolja; (b) razvoj osebnostnih potez, socialnega vedenja v izobraževalni ustanovi (vrtec, šola) in učne dosežke v 1. razredu. Ugotavljamo, da starost otrok ob vključitvi v vrtec (1-3 leta) nima pomembnega učinka na otrokov aktualni in kasnejši razvoj na nobenem področju. Za otroke staršev z nizko izobrazbo je vrtec varovalni dejavnik - otroci na govornem področju bolje napredujejo, če se v vrtec vključijo prej. To velja le v primeru relativno visoke procesne kakovosti v vrtčevskih oddelkih. Izobrazba staršev (povezuje se s kakovostjo ravnanja staršev v družini in pogoji za spodbujanje govornega razvoja ter zgodnje pismenosti) je najboljši napovednik otrokovih spoznavnih zmožnosti (glej npr. COBISS.SI-ID 1413975, 33451106, 32038498, 33127778, 34648674, 36635490, 38381666, 37422178). Odrasli zanesljivo in veljavno poročajo o osebnostnih potezah (predhodnikih Velikih pet) otrok vsaj od 3. leta njihove starosti. Te poteze so razvojno in medkontekstno stabilne ter razmeroma dosledno izražene že v zgodnjem otroštvu in se združujejo v specifične konfiguracije oz. tipe. Tako tipi, zlasti pa posamezne poteze dobro sočasno in vzdolžno napovedujejo socialno prilagajanje otrok in njihovo učno uspešnost. V primerjavi z značilnostmi družine in obiskovanjem vrtca je osebnost močnejši napovednik vseh preučevanih kriterijev: vestnost-odprtost je najpomembnejši varovalni dejavnik v socialnem prilagajanju in v učni uspešnosti, nesprejemljivost pa je dejavnik tveganja. Vrtčevski otroci se na osebnostnem, socialnem in spoznavnem področju razvijajo v smeri večje prilagodjenosti, v 1. razredu pa imajo nekoliko višje izražene značilnosti, ki se pozitivno povezujejo z učnimi dosežki, kot nevrčevski otroci. Ugotovitve najbolj podpirajo model kumulativnih vplivov na razvoj (COBISS.SI-ID 237081856, 1665367, 36147298, 32403554, 33128290). Ugotovitve so pomembne tako za dvig kakovosti dela strokovnih delavcev v vrtcih kot za tiste, ki na državni ravni načrtujejo strategije razvoja predšolske vzgoje v vrtcu.

V kontekstu vrtca smo preučevali še: (a) vzorce otrokove navezanosti na vzgojiteljico v povezavi z njegovo osebnostjo, značilnostmi igre (spoznavnimi in socialnimi) in risbe, vrednotami in osebnostjo vzgojiteljice, kakovostjo vrtca ter z vzorci navezanosti na starše (COBISS.SI-ID 13072136, 15360264, 16281608) in (b) značilnosti simbolne igre in njen učinek na otrokov govorni razvoj ter razvoj zgodnje pismenosti, zlasti v primerjavi z drugimi dejavnostmi v vrtcu (glej COBISS.SI-ID 29836130, 35036258) ter oblikovali (c) ocenjevalno lestvico o otrokovih igračah. Za ocenjevanje govorne kompetentnosti otrok smo razvili Lestvice splošnega govornega razvoja-LJ (LSGR-LJ), ki smo jih standardizirali na slovenskem vzorcu otrok, starih od 2 do 7 let (COBISS.SI-ID 238736384). Izdelali smo merila za ocenjevanje pripovedovanja zgodb (kot pragmatične govorne kompetentnosti), ki so jih povedali različno stari otroci v različnih pogojih: ta razlikujejo med zgodbami otrok različne starosti; način ocenjevanja je zanesljiv in objektivni (COBISS.SI-ID 25741154). Priredili smo svetovno uveljavljeno Listo razvoja sporazumevalnih zmožnosti za

malčke, stare od 16 do 30 mesecev: besede in stavki. Uporabili smo jo pri preučevanju značilnosti govornega razvoja (besednjak in skladnja) v obdobju malčka (COBISS.SI-ID 35685986, 34760290, 37422178). Oblikovali smo vprašalnike družinskega okolja – spodbujanje govornega razvoja (VDO-G), VDO-I in VDO-II (COBISS.SI-ID 30351714, 26855266, 237081856).

Govorno kompetentnost v srednjem otroštvu in mladostništvu smo preučevali tudi v povezavi s šolsko uspešnostjo: to visoko pojasnjujejo prav govorna kompetentnost, otrokove intelektualne sposobnosti in izobrazba njihovih staršev. (COBISS.SI-ID 32037986, 34156130, 35305826). Preučili smo vlogo socialnih kontekstov na mezosistemski ravni pri pojasnjevanju motivacijskih prepričanj in učne uspešnosti zgodnjih mladostnikov, zlasti pri matematiki. S strukturnim modeliranjem smo podprli predpostavljene model povezav: neposredni in posredni (preko učne samoučinkovitosti) negativni učinek starševskega pritiska in podpore pri učenju ter posredni pozitivni učinek učiteljevega vedenja (usmerjenost na obvladovanje učne snovi, pritisk k poglobljenemu razumevanju snovi) na učni uspeh pri matematiki. Družinski in šolski kontekst seštevalno prispevata k motivacijskim prepričanjem učencev in k njihovim učnim dosežkom (COBISS.SI-ID 1836375). Samoocene robustnih dimenzij osebnosti (zlasti odprtosti in nizke ekstravertnosti) imajo vzdolžno in prirastno moč napovedi različnih učnih dosežkov osmo- in devetošolcev, poleg napovedi, ki je izčrpana že na podlagi njihove nebesedne spoznavne sposobnosti in učne motivacije. Poleg tega ima osebnost (zlasti vestnost in odprtost) posredni vzdolžni učinek na učni dosežek, in sicer preko motivacijskega konstrukta zaznane učne samoučinkovitosti. Prispevek osebnosti je pomemben tudi v modelu, ki upošteva učinke zaznanega družinskega in šolskega okolja na učne dosežke (Puklek Levpušček in Zupančič, v tisku, Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete, Ljubljana). Rezultati imajo pomembne implikacije tako za poučevanje v šolah, svetovanje staršem o njihovem vključevanju v učno delo otrok in mladostnikov, razvoj kulture učiteljevega ocenjevanja učenčevega znanja kot širše za strateške razmisleke o različnih načinih ocenjevanja znanja v šoli.

Izdelali smo sistematični pregled temeljnih značilnosti, vsakdanjega življenja in težav mladostnikov v Sloveniji (COBISS.SI-ID 33605474) ter poglobljeno preučili: (a) socialno anksioznost in egocentrizem: razlike po starosti in spolu, validirali in normirali Lestvico socialne anksioznosti (LSAA, COBISS.SI-ID 239115520), povezanost z egocentričnimi ideacijami (namišljeno občinstvo, osebna fabula), učno uspešnostjo in testno anksioznostjo (COBISS.SI-ID 231967232); b) medosebne težave: izvedli smo priredbo, validacijo in standardizacijo Vprašalnika medosebnih težav v mladostništvu (VMTM, COBISS.SI-ID 238736896). LSAA in VMTM bosta uporabni za psihologe in svetovalne delavce pri odkrivanju mladostnikovih težav na področju medosebnih odnosov in javnega nastopanja, pri svetovalnih in kliničnih obravnavah ter v raziskovalne namene; (c) psihološko osamosvajanje: ugotavljamo, da je zgodnje mladostništvo obdobje največjih sprememb v izraženi odvisnosti in iskanju avtonomije v odnosu do staršev. 13-letniki kažejo največ potreb po odvisnosti od staršev in v primerjavi s starejšimi mladostniki najbolj idealizirajo starše, razmeroma najbolj ambivalentni glede teženj po osamosvajanju pa so 14-letniki. Mladostniki izkazujejo podobne težnje po odvisnosti in avtonomiji v različnih socialnih kontekstih (družina, prijatelji), kar kaže na kongruentnost okoljskih vplivov na mezosistemski ravni (COBISS.SI-ID 32907874); (č) primerjali smo tudi vzorce osamosvajanja med nemškimi in slovenskimi mladostniki s postopkom latentne klaster analize. V obeh kulturah se enotno pojavljajo trije klasteri značilnosti osamosvajanja mladostnikov v odnosu do obeh staršev: uspešno osamosvajanje in nizko znanikanje potrebe po odvisnosti, neuspešno osamosvajanje in visoko znanikanje potrebe po odvisnosti ter srednje uspešno osamosvajanje in srednje izraženo znanikanje potrebe po odvisnosti. Raziskava kaže tudi na kulturno specifičnost nekaterih vzorcev osamosvajanja. Pri nemških mladostnikih se je v primerjavi s slovenskimi pojavilo visoko izraženo neuspešno osamosvajanje le v odnosu do enega od staršev (COBISS.SI-ID 37382498); (d) osebne poteze: ugotavljali in podprli smo doslednost v strukturi in srednji izraznosti robustnih osebnostnih potez od otroštva do prehoda v odraslost, kongruentnost med samozanikanjem in ocenami staršev, majhne razlike med spoloma, napovedno vrednost na učni uspeh in medosebne težave, kulturno univerzalnost v strukturi in medkulturne razlike v izraznosti osebnostnih potez in 4 notranje ponovljive konstelacije petih osebnostnih dimenzij (COBISS.SI-ID 33586018, 33649250, 294559973, 1812055). Pripravili in izvedli smo validacijo in standardizacijo Vprašalnika medosebnih razlik za otroke in mladostnike (VMR-OM) v več oblikah, tj. za starše, strokovne delavce v izobraževalnih ustanovah in samooceno (Zupančič in Kavčič, v tisku, Center za psihodiagnostična sredstva, Ljubljana) ter razvili kratko obliko vprašalnika VMR-OM za oceno otrok/mladostnikov s strani staršev in za samooceno mladostnikov (COBISS.SI-ID 1739351, Slobodskaya in Zupančič, Studia Psychologica, v tisku). Prilpomoček je na področju merjenja osebnostnih potez v otroštvu/mladostništvu prvi v svetu, ki je ekološko veljaven ter starostno in kulturno nevtralen, v Sloveniji pa smo prvi, ki smo ga normirali. Hkrati je to pri nas sploh prvi pripomoček, namenjen ugotavljanju izraznosti osebnostnih potez pri različno starih otrocih/mladostnikih.

V zvezi z aktualno problematiko mladih v Sloveniji smo preučevali: (a) učinke mladinskih vrstniških skupin na pojmovanja kulture, oblikovanje interesa za kulturne dejavnosti in osebnega angažmaja pri njih; (b) značilnosti organiziranega prostovoljnega dela mladih, težave, s katerimi se srečujejo prostovoljske organizacije in mladi prostovoljci, vlogo motivacije mladih in prostovoljnem delu in učinke, ki jih le-to ima v psihosocialnem razvoju, ter oblikovali predloge za spodbujanje mladih za prostovoljno delo in smernice razvoja teh dejavnosti; (c) povezanost ciljev, strategij in načina izvajanja dejavnosti v mladinskih centrih ter značilnosti medosebnih odnosov v njih (4-delni model organizacijske kulture) s razumevanjem odnosov med skupinami v širši družbi, ki se sooblikuje med aktivnimi sodelavci mladinskih centrov (COBISS.SI-ID 230792960, 236796416, 235252992, 231486464); začeli smo tudi z raziskovanjem (č) prehoda v odraslost, in sicer v okviru sodelovanja v medkulturni študiji (Slovenija, Avstrija in ZDA) o življenjskem kontekstu mladih, njihovem osamosvajanju od izvorne družine in njihovih predstavah o odraslosti. Izdelali smo merseke pripomočke in izvedli raziskavo pri slovenskih študentih različnih programov. Trenutno poteka statistična analiza podatkov ter oblikovanje medkulturno primerljivih kategorij za vrednotenje odgovorov na odprti tip vprašanj.

V okviru raziskovanja nevrofizioloških temeljev človekovega delovanja smo izvajali niz eksperimentalnih in korelacijskih študij med vedenjskimi merami (splošna in specifična inteligentnost, čustvena inteligentnost, robustne osebnostne poteze) in merami možganske aktivnosti. Rezultati kažejo na ločenost med nevrološkimi strukturami, na katerih temelji spoznavno in čustveno vedenje posameznikov. Nadalje so se pokazale razlike med spoloma v aktiviranih področjih možganov, povezanih s splošno inteligentnostjo in čustveno inteligentnostjo ter razlike pri nekaterih spoznavnih funkcijah, kar nakazuje potrebo po diferencirani metodi poučevanja ne le glede na raven intelektualnih sposobnosti, ampak tudi glede na spol (glej npr. COBISS-ID 15676168, 14853384, 15776008, 14365192, 16162312).

Posebej velja izpostaviti tudi več znanstvenih monografij, ki neposredno izhajajo iz rezultatov teoretskega in empiričnega raziskovalnega dela članov RP v letih 2004-2008: glej COBISS.SI-ID 231807488, 237081856 (Zupančič, Kavčič), 226261504, 238968576 (Marjanovič Umek, Fekonja Peklaj), 231967232, 239115520 (Puklek Levpušček), 238736896 (Puklek Levpušček, Zupančič), 2307922960, 236796416, 2352992 in 236796416 (Gril) ter samostojnih znanstvenih poglavij v tujih znanstvenih monografskih publikacijah: glej COBISS.SI-ID 14328584, 15776008, 15972872 (Jaušovec), 14963976 (Cugmas), 34190690 (Sočan), 35036258 (Marjanovič Umek, Fekonja), 33605474 (Puklek Levpušček, Zupančič), 38594914 (Puklek Levpušček) in 14853384 (Jaušovec, Cugmas, Marjanovič Umek, Zupančič). Izšla je tudi dopolnjena izdaja znanstvene

monografije Psihologija otroške igre (Marjanovič Umek, Zupančič, COBISS.SI-ID 226791680).

3. Ocena stopnje realizacije zastavljenih raziskovalnih ciljev²

Dosegli smo visoko stopnjo realizacije zastavljenih raziskovalnih ciljev na več ravneh. Eden izmed pokazateljev uspešnosti so doseženi rezultati pri objavljanju raziskovalnega dela, povezanega z zastavljenimi cilji, in sicer na znanstvenem, strokovnem in poljudnem področju, tako v Sloveniji kot tudi v tujini. Doseženi raziskovalni cilji se nanašajo tudi na prenos ugotovitev v proces izobraževanja, in sicer od osnovnošolske ravni do podiplomskega študija na univerzah v Ljubljani, v Mariboru in na nekaterih uglednih univerzah v ZDA ter na posredovanje novih spoznanj strokovnim in svetovalnim delavcem v okviru stalnega strokovnega spopolnjevanja, usposabljanja za uporabnike psihodiagnostičnih sredstev in izobraževalnih seminarjev za pedagoške in andragoške delavce. Stopnja realizacije raziskovalnih ciljev je bila dalje visoka na ravni prenosa znanstvenih dognanj v psihološko prakso (npr. vzgoja in izobraževanje, razvojna diagnostika, psihološko svetovanje), mednarodnega sodelovanja z uglednimi tujimi raziskovalci in ustanovami, razvoja izvirmih razvojnopsiholoških merskih pripomočkov, priredbe in normalizacije že uveljavljenih psiholoških pripomočkov, tehnik in postopkov za rabo v slovenskem prostoru, razvoja metodologije v razvojnopsihološkem raziskovanju, izdelave smernic za psihološko delo z različno starimi skupinami posameznikov. V vsebinskem okviru pa smo uspeli odgovoriti na specifična raziskovalna vprašanja s področij spoznavnega, govornega, čustveno-socialnega in osebnostnega razvoja od najzgodnejšega obdobja v otroštvu do zgodnje odraslosti ter s področja nevrofizioloških temeljev spoznavnega in čustveno-osebnostnega delovanja mladih odraslih, ki smo si jih zastavili na začetku preteklega petletnega obdobja. Konkretni odgovori na ta vprašanja so povzeti v predhodnem razdelku (B. 2) tega poročila.

4. Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega programa³

Sprememb ni bilo.

5. Najpomembnejši znanstveni rezultati programske skupine⁴

Znanstveni rezultat		
1.	Naslov	Razlike v možganski aktivnosti med procesom učenja v povezavi z inteligentnostjo;
		Differences in brain activity related to intelligence during the performance of learning;
Opis	SLO	Razlike med visoko in nizko sposobnimi posamezniki pri reševanju intelektualnih nalog so se pokazale v različni aktivaciji frontalnih in parietalnih možganskih predelov. Glede na funkcionalno delitev med temi predeli se nakazuje možnost vplivanja na nizko sposobne posameznike in sicer tako, da v večji meri aktivirajo parieto-okcipitalne možganske predele. Možna intervencija bi bila tudi v smislu spreminjanja strategij od verbalnih k bolj spacialno-figuralnemu načinu mišljenja.
	ANG	Different levels of activation in frontal and parietal regions of the brain were observed in individuals differing in levels of intelligence while solving working-memory tasks and figural tasks. With regard to functional division between these regions, the possibility of influencing low intelligent individuals to activate parieto-occipital brain areas to a greater extent is suggested. Another possible intervention could focus on teaching individuals to change strategies of learning from verbal to more spatial-figural way of mental performance.
Objavljeno v	JAUŠOVEC, N., JAUŠOVEC, K. Differences in induced brain activity during the performance of learning and working-memory tasks related to intelligence. Brain and Cognition, 2004, 54(1), 65-74, JCR IF: 1.148, SSE (43/68), psychology, experimental x: 1.731	

	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek
	COBISS.SI-ID	13065992
2.	Naslov	<i>SLO</i> Povezave med EEG pokazatelji in splošno ter čustveno inteligentnostjo; <i>ANG</i> Relations between EEG indicators and general, and emotional intelligence;
	Opis	<i>SLO</i> Nevrofiziološke razlike v (ne)besedni inteligentnosti in v čustveni inteligentnosti smo analizirali v različnih pogojih. Posamezniki z različnimi nivoji splošne (IQ) in čustvene inteligentnosti (EIQ) se razlikujejo v možganski aktivnosti kadar rešujejo naloge, ki zahtevajo posamezne miselne sposobnosti. Primerjava korelacij med EEG parametri na eni strani in IQ ter EIQ na drugi strani sugerira, da čustvena inteligentnost predstavlja konstrukt, ki se bistveno razlikuje od splošne inteligentnosti. Dihotomnost nakazuje, da na splošno in čustveno inteligentnost vplivajo ločene možganske strukture.
		<i>ANG</i> Neurophysiological differences in verbal/performance intelligence and emotional intelligence were analyzed in different conditions. The results demonstrate that brain activity differs in individuals at different levels of general (IQ) and emotional intelligence (EIQ) while solving tasks requiring specific mental abilities. Comparing the correlations between EEG parameters, IQ and EIQ, suggests that emotional intelligence represents a construct distinct from general intelligence. This dichotomy suggests that general and emotional intelligence are affected by different brain structures.
	Objavljeno v	JAUŠOVEC, N., JAUŠOVEC, K. Differences in induced gamma and upper alpha oscillations in the human brain related to verbal/performance and emotional intelligence. <i>International Journal of Psychophysiology</i> , 2005, 56 (3), 223-235, JCR IF: 2.584, SSE (17/60), psychology, x: 2.196
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek
	COBISS.SI-ID	14064136
3.	Naslov	<i>SLO</i> Oblikovanje in validacija merskega pripomočka za ocenjevanje kakovosti družinskega okolja: področje govor/zgodnja pismenost (HLEQ); <i>ANG</i> Construction and validation of the Home Literacy Environment Questionnaire (HLEQ) to assess the quality of home environment;
	Opis	<i>SLO</i> Oblikovanje merskega pripomočka HLEQ, ocena njegove konstruktne in kriterijske veljavnosti preko korelacij z dosežki otrok pri lestvici govornega razvoja in pripovedovanju zgodbe. Prepoznali smo 5 faktorjev: spodbujanje rabe jezika, pojasnjevanje (F1), branje knjig otroku, obiskovanje knjižnice in lutkovnega gledališča (F2), skupne dejavnosti in pogovori (F3), interaktivno branje (F4), spodbujanje v območju bližnjega razvoja (F5). F2, F4 in F5 se povezujejo z merami otrokovega govornega razvoja in napovedujejo govorno kompetentnost. F1, F2, F3 in F5 so povezani tudi z izobrazbo mam.
		<i>ANG</i> The construction of the HLEQ, its construct and criterion validity by comparing children's achievements on a Language Development Scale and their storytelling ability. Five factors were identified: Stimulate child to use language (F1), Reading books to the child, visiting the library and puppet theatre (F2), Joint activities/conversation (F3), Interactive reading (F4) and Zone-of-proximal-development stimulation (F5). F2, F4 & F5 are related to child language development and contribute to prediction of child language competence. F1, F2, F3 & F5 were also related to maternal education.
	Objavljeno v	MARJANOVIČ UMEK, L., PODLESEK, A., FEKONJA, U., Assessing the home literacy environment: Relationships to child language comprehension and expression. <i>European Journal of Psychological Assessment</i> , 2005, 21(4), 271-281, JCR IF: 0.962, SSE (20/49), psychology, applied, x: 1.017
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek
	COBISS.SI-ID	30351714
4.	Naslov	<i>SLO</i> Prepoznavanje tipov osebnosti pri triletnikih z novo metodo razvrščanja v skupine in njihova kriterijska veljavnost; <i>ANG</i> Identification of personality types in 3-year-olds using a new method of clustering and criterion validity of the types
		Prepoznali smo 3 notranje ponovljive tipe osebnosti pri triletnikih, podprli strukturno doslednost tipov preko ocenjevalcev in zanesljivost razvrstitev otrok v: prožni (visoka E, V in S, nizek N), svojeglavi (visoka E, nizka S) in povprečni (v območju povprečja nizka E in V, visok N) tip. Tipi imajo

	Opis	SLO	napovedno vrednost na otrokovo socialno kompetentnost, vedenje ponotranjenja in pozunanjenja, vendar šibkejše kot posamezne dimenzije. Moč napovedi tipov se bistveno poveča pri otrocih, ki se preko poročevalcev razvrščajo v isti tip. Ugotovitve so pomembne v psihološki diagnostiki in svetovanju.
		ANG	Consistency of personality type structure across informants was shown as was the consistency of classification of children into 3 types: Resilient (high E, C and A, low N), Willful (high E, low A) and Average (relatively low E and C, high N). The types predict children's social competence, internalizing and externalizing behavior but are weaker than dimensional predictions. The type-based prediction increases considerably with children consistently classified across informants. The findings are valuable in psychological diagnostics and counseling.
	Objavljeno v	ZUPANČIČ, M., PODLESEK, A., KAVČIČ, T., Personality types as derived from parental reports on 3-year-old. European Journal of Personality, 2006, 20(4), 285-303, JCR IF: 1.864, SSE (11/46), psychology, social, x: 1.383	
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek	
	COBISS.SI-ID	32403554	
5.	Naslov	SLO	Temeljno delo na področju razvoja otroškega govora z razvojnopsihološkega in psiholingvističnega vidika;
		ANG	A basic work in the field of language development in childhood from the developmental and the psycholinguistic perspective;
	Opis	SLO	Razlage razvoja otroškega govora v povezavi z dejavniki družinskega in vrtčevskega okolja ter možnosti in spodbujanje govora pri različnih starostih; ocenjevanje otrokovega govornega razvoja: razvoj izvirnih pristopov, metod in pripomočkov za ocenjevanje otroškega govora v slovenskem jezikovnem okolju, upoštevajoč razvojnopsihološke in psiholingvistične teorije o razvoju govora; razvoj metagovora, sporazumevalnih spretnosti, zgodnje pismenosti, rabe govora v simbolni igri, razvoj govora v dvo- in večjezikovnem okolju in spodbujanje govornega razvoja.
		ANG	Child language development is explained in relation to factors of home and preschool environments, various possible ways of enhancing language acquisition at different ages; approaches, methods and original measures of assessment of child language developed in Slovene context are discussed, taking into account developmental and psycholinguistic theories on language development; development of metalanguage, communicative skills, early literacy, language in the context of symbolic play, development of language in bilingual and multilingual environments and stimulation of language development.
	Objavljeno v	MARJANOVIČ UMEK, L., KRANJC, S., FEKONJA, U., Otroški govor: razvoj in učenje. Domžale: Izolit, 2006.	
	Tipologija	2.01 Znanstvena monografija	
COBISS.SI-ID	226261504		

6. Najpomembnejši družbeno-ekonomsko relevantni rezultati programske skupine⁵

Družbeno-ekonomsko relevantni rezultat			
1.	Naslov	SLO	Organizacija/vodenje simpozija Cross-national measurements of temperament and personality predicting life outcomes na 12. evropski konferenci;
		ANG	Organization/leadership of the symposium Cross-national measurements of temperament and personality predicting life outcomes, 12th European Conference
	Opis	SLO	Raziskovalci s treh kontinentov smo predstavili dosežke s področja napovedovanja razvojnih izidov (socialno kompetentnega vedenja otrok/mladostnikov, vedenja ponotranjenja in pozunanjenja, učne uspešnosti, zdravju tveganega vedenja) na podlagi osebnostnih značilnosti, ugotovljenih z novimi ekološko veljavnimi merskimi pripomočki. Razprava se je osredotočala na uporabo novih spoznanj v izobraževanju in razvojnopsihološkem svetovanju. V simpoziju smo promovirali slovensko znanost na svetovni ravni, z uglednimi raziskovalci izmenjali vrsto znanstvenih izkušenj, znanj in učinkovitih praks.

		<p>ANG</p> <p>Researchers from 3 continents focused on child/adolescent personality traits predicting developmental outcomes (social competence, internalizing/externalizing problems, academic achievement, health-risk behavior). The predictive relations were obtained using newly developed, ecologically valid measures. Application of findings into educational practice and psychological counseling was discussed. Slovene science at the world level was promoted within this symposium and a wide range of scientific research experience, knowledge and effective practices were exchanged among recognized researchers</p>
Šifra	B.01 Organizator znanstvenega srečanja	
Objavljeno v	ZUPANČIČ, M., HAVILL, V., L., Cross-national measurements of temperament and personality predicting life outcomes. V: XIIth European conference on developmental psychology, University of La Laguna, Faculty of Psychology, 24-28 Aug. 2005. La Laguna: Universidad de La Laguna, 2005.	
Tipologija	1.12 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci	
COBISS.SI-ID	31518562	
2. Naslov	SLO	Organizacija/vodenje simpozija The structure and influence of early personality within diverse cultures na 13. evropski konferenci
	ANG	Organization/leadership of the symposium The structure and influence of early personality within diverse cultures, 13th European Conference
Opis	SLO	Obravnavana je bila uporaba novih osebnostnih mer za ocenjevanje otrok/mladostnikov. Struktura osebnostnih potez je bila predstavljena z vidika hierarhičnih povezav med dimenzijami in alfa ter beta faktorji, razvojne in medkontekstne kongruentnosti komponent in validacije. Predstavljena je bila vrsta stabilnosti, zanesljivosti, napovedne vrednosti in uporabnosti mer. Simpozij je bil pomemben z vidika prenosa znanja med znanstveniki. Z izmenjavo je prišlo do prenosa ugotovitev v družbeno prakso na področju psihološkega merjenja, psihodiagnostike in psihološkega svetovanja.
	ANG	Employment of new personality measures for children/adolescents was considered. The structure of personality traits was presented in perspectives of hierarchical relations of dimensions to Alpha/Beta Factors, developmental and cross-contextual congruence of components, and validation. Various types of stability, reliability, predictive validity and applicability of the measures were discussed. The symposium was important with regard to exchange of knowledge among researchers. It contributed to dissemination of findings in the field of psychological assessment, psychodiagnostics and counseling.
Šifra	B.01 Organizator znanstvenega srečanja	
Objavljeno v	ZUPANČIČ, M., HAVILL, V., L., The structure and influence of early personality within diverse cultures. V: 13th European conference on personality, July 22-26, 2006, Athens. Conference program. Athens: Department of psychology, University of Athens: European association of personality psychology.	
Tipologija	1.12 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci	
COBISS.SI-ID	32943970	
3. Naslov	SLO	Vabljen predavanje "Recent developments in child personality research" na mednarodni psihološki konferenci Alpe-Jadran, Ljubljana, 2008
	ANG	Invited address ""Recent developments in child personality research" at the international conference on psychology Alps-Adria, Ljubljana, 2008
Opis	SLO	V okviru modela Velikih pet so bili predstavljeni novi pristopi in metode k preučevanju razvoja osebnostnih potez v otroštvu/mladostništvu, oblikovanje merskih pripomočkov ter ugotovitve o strukturi, vrstah sprememb, napovedni vrednosti in nadaljnem preučevanju otrokovih/mladostnikovih osebnostnih potez. Ugotovitve so pomembne za svetovalne in strokovne delavce v vrtcih in osnovnih šolah ter psihologe v zdravstvenih domovih. Vabilo k predstavitvi slovenskih ugotovitev na konferenci pomeni, da so naši dosežki primerljivi na svetovni ravni, hkrati pa je predavanje promoviralo slovensko znanost.
		Recent approaches, methods and construction of measures to investigate child/adolescent personality within the Big Five Model were presented. Findings on personality structure, types of change, predictive value and

		future prospects in pre-adult trait research were discussed. The findings are important to counselors and other specialists in (pre)schools and medical centers. The invitation to present the latest achievements in the field at such a conference means that our research attainments are comparable at the world level. At the same time, the presentation promoted the Slovene psychology.
	Šifra	B.04 Vabljeno predavanje
	Objavljeno v	ZUPANČIČ, M., Recent developments in child personality research. V: Podlesek, A., Komidar, L. (ur.), Abstracts, Psihološka obzorja, 2008, 17 (supp.), 7. ZUPANČIČ, M., The Big Five: Recent developments in Slovene child personality research, Psihološka obzorja, 2008, 17(4), 7-32.
	Tipologija	1.12 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci
	COBISS.SI-ID	37666146
4.	Naslov	SLO Razvoj in standarizacija novih razvojnodiagnostičnih pripomočkov za otroke in mladostnike
		ANG Development and normalization of new developmental diagnostic products for children and adolescents
	Opis	SLO Lestvice splošnega govornega razvoja-LJ so izvorno delo slovenskih avtoric in prvi merski pripomoček za oceno otrokovega govornega razvoja od 2. do 7. leta; vključujejo priročnik s teoretskimi osnovami, postopkom validacije, vrednotenjem in uporabo lestvic ter slovenske norme. Lestvica socialne anksioznosti za mladostnike in priročnik za vrednotenje, uporabo lestvice ter slovenske norme. Priredba, validacija in normiranje Bayley lestvic zgodnjega razvoja II in Vprašalnika o medosebnih težavah v mladostništvu v Sloveniji, vključno s pripadajočim priročnikom za uporabnike.
		ANG The Scales of General Language Development-LJ present an original work of the Slovene authors and are at the same time the first measure to assess child language development from age 2 to 7; they include manual on theory, validation, instructions for scoring and application, and the Slovene norms. The Scale of Social Anxiety for adolescents with the corresponding user manual on scoring, application and the Slovene norms. Adaptation, validation and the Slovene norms of Bayley Scales of Infant Development II and Questionnaire of Interpersonal Problems in Adolescence (including user manuals).
	Šifra	F.06 Razvoj novega izdelka
	Objavljeno v	MARJANOVIČ UMEK, L., FEKONJA, U., PODLESEK, A., KRANJEC, S., BAJC, K., Lestvice splošnega govornega razvoja-LJ. Lj.: CPS, 2008; PUKLEK LEVPUŠČEK, M., Lestvica socialne anksioznosti. Lj.: CPS, 2008; ZUPANČIČ, M., KAVČIČ, T. (slovenski prevod, in priredba in standardizacija). V: Bayley, N.. Lestvice zgodnjega razvoja N. Bayley. Lj.: CPS, 2004; INGLES, C., TORREGROSA, M., MENDEZ, X., HILDAGO, M., PUKLEK LEVPUŠČEK, M., ZUPANČIČ, M., Vprašalnik o medosebnih težavah v mladostništvu. Lj.: CPS, 2008.
Tipologija	2.01 Znanstvena monografija	
COBISS.SI-ID	238736384	
5.	Naslov	SLO Razvoj vrste psiholoških vprašalnikov in ocenjevalnih lestvic za raziskovalne namene in v podporo psihološkemu svetovanju
		ANG Construction of several psychometric questionnaires and rating scales use in research purposes and for support in psychological counseling
	Opis	SLO Vprašalnik kakovosti družinskega okolja: področje govor (HLEQ); Vprašalnik o družinskem okolju-I (VDO-I, za predšolske otroke); Vprašalnik o družinskem okolju-II (VDO-II, za šolske otroke); Vprašalnik vključenosti staršev v izobraževanje njihovih otrok za učence in dijake; Vprašalnik vključenosti staršev v izobraževanje njihovih otrok za starše; Ocenjevalne lestvice samozaznave za predšolske otroke in otroke v nižjih razredih OŠ; Ocenjevalne lestvice otrokove navezanosti na mamo, očeta, vzgojiteljico, učiteljico; postopek Reprezentacije otrokove navezanosti na vzgojiteljico v otroški risbi. The Home Literacy Environment Questionnaire (HLEQ); The Questionnaire of Family Environment-I (FEQ-I, Preschool Version); The Questionnaire of Family Environment-II (FEQ-II, School Age Version); The Questionnaire of

	ANG	Parental Academic Involvement - School Child and Adolescent Report; The Questionnaire of Parental Academic Involvement - Parent Self-Report; The Scales of Self-Perception for Preschool and School Age Children; The Scales of Child Attachment to Mother, Father, (Pre)School Teacher; the technique Representations of Child Attachment to Preschool Teacher in children's drawings.
Šifra	F.06	Razvoj novega izdelka
Objavljeno v	MARJANOVIČ UMEK, PODLESEK, FEKONJA, Assessing the home literacy..., Eur. J. Psy. Assess., 2005, 21, 271-281; ZUPANČIČ, PODLESEK, KAVČIČ, Parental child-care practices..., Psih. obz., 2004, 13, 7-26; ZUPANČIČ, Vpliv vrtca na otrokov... Lj.: FF, 2006; CUGMAS, The external validity...V: Columbus (ur.), Leading edge research... NY: NSP, 2006, 47-81; Child's attachment..., Early child dev. care, 2007, 177, 349-368; Representations of the child's social behavior..., Early child dev. care, 2004, 174, 13-30	
Tipologija	1.01	Izvirni znanstveni članek
COBISS.SI-ID	30351714	

7. Pomen raziskovalnih rezultatov programske skupine⁶

7.1. Pomen za razvoj znanosti⁷

SLO

Raziskovalni problemi programske skupine so izhajali iz najaktualnejših področij razvojnopsihološkega in s to disciplino povezanega raziskovanja v svetu (npr. razvojna psihopatologija, psiholingvistika, nevrofiziologija, nevropsihologija, razvojna psihologija osebnosti, medkulturna razvojna psihologija). V psihološki znanstveni javnosti (predstavitve na mednarodnih konferencah, objave v vrhunskih tujih znanstvenih revijah in v poglavjih znanstvenih monografij s področja psihologije), pa tudi na interdisciplinarnem področju (npr. edukacijske vede, nevrofiziologija), smo bili v svetu deležni precejšnjega pozitivnega odziva, kar odražajo tudi dokumentirani rezultati. Poleg tega so naša dognanja že vpeta v univerzitetni študij na uglednih univerzah v ZDA. Na podlagi tega predvidevamo, da so rezultati raziskovalnega dela programske skupine in njihova diseminacija v mednarodno znanstveno javnost pomembno prispevali k razvoju psihološke znanosti v svetu. Med prvimi smo odgovorili na aktualna in izjemno pomembna znanstvena vprašanja, npr. o razvoju govorne kompetentnosti malčkov in predšolskih otrok, nevrofizioloških razlikah med spoloma v spoznavnem delovanju, nevrofizioloških temeljih splošne inteligentnosti, čustvene inteligentnosti in robustnih osebnostnih potez, o nekaterih vidikih univerzalnosti in kulturne specifičnosti razvoja osebnostnih potez v otroštvu in mladostništvu, vrstah osebnostnih sprememb v obdobjih pred odraslostjo, pomenu razvoja multiplih navezanosti v otroštvu, vlogi vzgojnoizobraževalnih ustanov v otrokovem in mladostnikovem spoznavnem ter psihosocialnem razvoju v povezavi z zgodnjimi individualnimi značilnostmi posameznikov, prepoznali smo vrsto dejavnikov varovanja in tveganja, ki so povezani s pomembnimi razvojnimi izidi. Posebnega pomena za razvoj znanosti so tudi odgovori na raziskovalna vprašanja, ki izhajajo iz aktualne problematike sodobnih družb na področju prilagajanja posameznikov v obdobju mladostništva in mladih na prehodu v odraslost (t.i. obdobje podaljšanega mladostništva). Sem sodijo zlasti naše ugotovitve o medosebnih težavah mladostnikov, razvoju njihove socialne anksioznosti in osamosvajanju od izvirne družine, o učinku vključevanja mladih v mladinske organizacije na njihove dejavnosti, spoprijemanje z razvojnimi nalogami podaljšanega mladostništva in razumevanje odnosov med skupinami v širši družbi ter dognanja na področju razvoja organizacijske kulture mladih v neprofitnih organizacijah. Izpostaviti velja tudi razvoj novih metodoloških pristopov, merskih postopkov in tehnik, oblikovanje in validacijo izvirnih razvojnopsiholoških pripomočkov, ki bodo služili kot orodje v nadaljnjem raziskovanju na mednarodni ravni. Ocenjujemo, da je raziskovalno delo v programski skupini na splošno pomembno prispevalo k pridobivanju novih znanstvenih spoznanj in k razvoju raziskovalnega dela na mednarodni ravni.

ANG

Topics and goals of our research were in line with current scientific trends in developmental psychology and related disciplines (developmental psychopathology, psycholinguistics, neurophysiology, neuropsychology, developmental personality psychology, cross-cultural developmental psychology) at the world level. Our research achievements deserved considerable attention and positive responses by the international scientific community in the domain of psychology (presentations at international conferences, publications of papers in top-rank international research journals and in book chapters of scientific monographs) and

interdisciplinary (e.g., educational science, neurophysiology). All this is evident in documentation of the research group. In addition, several findings of the research programme have already been included in courses at reputed US universities. Thus, we expect that our attainments and their dissemination to international scientific community significantly contributed to development of psychological science world-wide. We were among the first to provide answers to contemporaneous research questions of special importance, e.g., on: development of language competence in toddlerhood and early childhood, neurophysiological underpinnings of gender differences in specific domains of cognition, neurophysiological underpinnings of general intelligence, emotional intelligence, and robust personality traits, several aspects of universality and cultural specificity in child/adolescent personality trait development, types of personality consistency in pre-adult periods, significance of multiple attachments in childhood, the role of educational institutions in child/adolescent cognitive and psychosocial development along with early individual differences, identification of a variety of protective and risk factors related to important developmental outcomes. Moreover, answers to research questions arising from current problems in modern societies (e.g., adjustment in adolescence, prolonged period between adolescence and adulthood) significantly contribute to the growing knowledge of developmental psychological science. Several findings should be noted among these accomplishments, e.g., on: interpersonal problems of adolescents, development of social anxiety in adolescence and individuation in relation to family of origin, effects of participation in youth organizations on activities of young people, coping with developmental tasks of emerging adulthood, development of understanding of social relations among the groups at a broad societal level, and findings on development of organizational culture in non-profit organizations. It is also important to stress development of new methodological approaches, measurement procedures and techniques, construction and validation of original developmental measures which will serve as valuable assessment tools in future research at the international level. In general, we estimate that the results of the programme carried-out across the five year period significantly contributed to attainment of new scientific knowledge and to the development of psychological research world-wide.

7.2. Pomen za razvoj Slovenije⁸

SLO

Na podlagi rezultatov opravljenega raziskovalnega dela smo izpeljali utemeljene rabe razvojnopsiholoških spoznanj, npr. na področju izobraževanja, razvojne psihodiagnostike, psihološkega svetovanja. Ugotovitve so bile uporabljene pri oblikovanju kurikularnih dokumentov na različnih ravneh vzgoje in izobraževanja ter za izboljšanje kakovosti dela z različno starimi posamezniki v:

- vrtcih (npr. izdelava strategij za učenje govora v kritičnih obdobjih razvoja in strategij dela s starši, vzgojiteljicami in otroki);
- šolah (npr. izdelava smernic za oblikovanje učinkovitih strategij poučevanja, enakovrednih metod poučevanja obeh spolov, predlogi za izboljšanje sodelovanja udeležencev izobraževanja na mezosistemski ravni in za spodbujanje učne motivacije mladih v izobraževanju);
- mladinskih organizacijah (npr. razvoj mladinskega dela v Sloveniji, spodbujanje družbenega vključevanja mladih, preprečevanje absentizma, delinkventnosti, odvisnosti in drugih oblik socialne izključenosti);
- izobraževanju študentov in odraslih (npr. razvoj strategij spodbujanja poklicnega razvoja mladih in preprečevanja negativnih učinkov prehajanja iz šolanja v zaposlenost, dvig kakovosti visokošolskih programov s posodobitvijo vsebin, ki temelji na najnovejših ugotovitvah opravljenega raziskovalnega dela);
- za razvoj programov strpnosti do drugačnosti, zmanjševanja nasilja in drugih oblik tveganega vedenja v različnih razvojnih obdobjih.

Raziskovalna spoznanja o značilnostih razvoja, psiholoških in nekaterih okoljskih dejavnikih varovanja/tveganja za pomembne razvojne izide so uporabna na področju razvojnodiagnostičnega in svetovalnega dela z otroki, mladostniki, njihovimi starši in mladimi na prehodu v odraslost. Razvili smo npr. ustrezne psihodiagnostične pripomočke, že uveljavljene v tujini pa priredili, validirali in normirali za rabo v Sloveniji. Ti pripomočki služijo kot osnova za psihološko svetovanje in obravnavo ter za znanstveno raziskovanje.

Raziskovalno delo programske skupine v petletnem obdobju ima na splošno poseben pomen v Sloveniji za: (a) izboljšanje obstoječih storitev, npr. preventivni programi, psihološke obravnave različno starih posameznikov; (b) razvoj novih diagnostičnih metod in postopkov ter izboljšanje obstoječih; (c) razvoj svetovalne dejavnosti, npr. svetovanje staršem in strokovnim delavcem na področju vzgoje in izobraževanja; (č) razvoj večje usposobljenosti raziskovalno-razvojnega osebja; (d) izboljšanje obstoječih organizacijskih rešitev v vzgojno-izobraževalnih ustanovah; (e) razvoj visokošolskega izobraževanja, dodiplomskega in podiplomskega ter stalnega strokovnega spopolnjevanja strokovnih delavcev v izobraževalnih ustanovah in delovnih organizacijah (npr. psihološke svetovalne službe, mentalno higienski dispanzerji); (f)

družbeni razvoj, npr. dvig kakovosti življenja v vrtcih, šolah, mladinskih organizacijah, delovnih organizacijah, (g) izboljšanje vodenja in upravljanja vrtcev, šol, mladinskih in delovnih organizacij ter (h) razvoj socialnih dejavnosti (psihološko svetovalne službe, izobraževalne in zdravstvene ustanove). Predstavitve izsledkov opravljenega raziskovalnega dela na mednarodnih znanstvenih konferencah, v tujih znanstvenih publikacijah in raznovrstno mednarodno sodelovanje raziskovalcev programske skupine so prispevali tudi k promociji države v tujini.

ANG

Based on research findings, we designed guidelines for appropriate application of developmental psychological knowledge, e.g. in fields of education, developmental psychodiagnostics, psychological counseling. The findings provided support to construction of age appropriate curriculum in education, as well as, improved the quality of work with individuals of different ages in:

- preschools (e.g., creation of strategies of learning language in critical developmental periods, strategies of work with parents, preschool teachers and children),
- schools (e.g., provision of effective teaching strategies, equally efficient methods of teaching for males and females, proposals to improve cooperation among participants in education at the mesosystem level and to promote academic motivation of youth),
- youth organizations (e.g., development of volunteerism and employment of Slovenian youth, encouraging social engagement of youth, prevention of chronic school absences, delinquency, dependence and other forms of social exclusion),
- university education and adult education (e.g., creation of strategies to enhance career development in youth and decreasing negative influences in the transition from schooling to employment, permanent improvement of the quality in university courses by including the most recent research findings of the programme group to the classes taught),
- development of programmes targeting tolerance, decrease of violence and other forms of risk behavior in various developmental periods.

Research findings on developmental characteristics, several psychological and environmental protective/risk factors in important developmental outcomes are useful in the field of developmental diagnostics and psychological counseling with children, adolescents, their parents and with emerging adults. In addition, appropriate psychodiagnostic instruments were designed while internationally proven ones were adapted, validated and normed for their use in Slovenia. These instruments are utilized in psychological counseling, treatment and scientific research.

In general, the research findings of the programme group over the past five-year period has been of a special importance for Slovenia in : (a) improving existing services, e.g., prevention programmes, psychological intervention with individuals of different ages; (b) development of new diagnostic methods and procedures, and in improvement of extant diagnostic methods and procedures; (c) development of counseling services, e.g., counseling parents, professionals working in the field of education; (d) improving the qualifications of research-development professional staff; (e) improving existing management strategies in educational institutions; (f) development of higher education, undergraduate and postgraduate, and permanent professional education for specialists in educational institutions and work organizations (e.g., psychological counseling services, mental health centres); (g) development of society: increase in the quality of life in (pre)schools, youth organizations, work organizations; (h) improving the leadership and management of educational institutions, youth and work organizations, and (i) development of social activities in psychological counseling services, educational and health-care institutions. Presentations of the research attainments of the programme group at international scientific conferences, publications in international research journals and various kinds of cooperation with foreign research community also contributed to the promotion of our country.

8. Zaključena mentorstva članov programske skupine pri vzgoji kadrov⁹

Vrsta izobraževanja	Število mentorstev	Od tega mladih raziskovalcev
- magisteriji	4	
- doktorati	3	1
- specializacije		
Skupaj:	7	1

9. Zaposlitev vzgojenih kadrov po usposabljanju

Organizacija zaposlitve	Število doktorjev	Število magistrov	Število specializantov
- univerze in javni raziskovalni zavodi	3		
- gospodarstvo			
- javna uprava		1	
- drugo		3	
Skupaj:	3	4	0

10. Opravljeno uredniško delo, delo na informacijskih bazah, zbirkah in korpusih v obdobju¹⁰

	Ime oz. naslov publikacije, podatkovne informacijske baze, korpusa, zbirke z virom (ID, spletna stran)	Število *
1.	Lestvice zgodnjega razvoja N. Bayley: priročnik (ISBN 961-6068-41-5, COBISS.SI-ID 216428800), prir., dop. in ur. Zupančič, Kavčič	7 poglavij, 3 lestvice, 2 priloge
2.	Razvojna psihologija (ISBN 86-7207-148-2, COBISS.SI-ID 127776000), ur. Marjanovič Umek, Zupančič	41 poglavij
3.	Psihologija otroške igre: od rojstva do vstopa v šolo (ISBN 86-7207-174-3, COBISS.SI-ID 226791680), ur. Marjanovič Umek, Zupančič	10 poglavij
4.	Pogled v vrtec (ISBN 86-7207-174-3, COBISS.SI-ID 219108864), ur. Marjanovič Umek, Fekonja, Bajc	3 poglavja
5.	Psihološka obzorja (ISSN 1318-1874, COBISS.SI-ID 3084808), ur. svet Zupančič, Sočan	200 člankov
6.	Šolsko polje (ISSN 1581-6036, COBISS.SI-ID 122842112), ur. svet Zupančič, Marjanovič Umek, Gril	175 člankov
7.	Psicologia Conductal (ISSN 1132-9483, COBISS.SI-ID 34834786), ur. odbor Puklek Levpušček	125 člankov
8.	The Open Neuroimaging Journal (ISSN 1874-4400; http://www.bentham.org/open/tonij/EBM.htm), ur. odbor Jaušovec	15 člankov
9.	Psihološka obzorja (ISSN 1318-1874, COBISS.SI-ID 3084808), glavna in odgovorna urednica Podlesek	200 člankov
10.	Vrtec (ISSN 1854-0597, COBISS.SI-ID 216839424), ur. svet Marjanovič Umek	75 člankov

*Število urejenih prispevkov (člankov) /število sodelavcev na zbirki oz. bazi /povečanje obsega oz. število vnosov v zbirko oz. bazo v obdobju

11. Vključenost raziskovalcev iz podjetij in gostovanje raziskovalcev, podoktorandov ter študentov iz tujine, daljše od enega meseca

Sodelovanje v programski skupini	Število
- raziskovalci-razvijalci iz podjetij	
- uveljavljeni raziskovalci iz tujine	1
- podoktorandi iz tujine	
- študenti, doktorandi iz tujine	

12. Vključevanje v raziskovalne programe Evropske unije in v druge mednarodne raziskovalne in razvojne programe ter drugo mednarodno sodelovanje v obravnavanem obdobju¹¹

- FP6-510998 ENGAGE - ENGINEERING EMOTIONAL DESIGN (Coordination Action, 6TH Framework Programme) 1. 9. 2004 - 3. 3. 2007 (N. Jaušovec, Univerza v Mariboru).
- 6. okvirni program EU št. 043297 – Measuring the Impossible Network MINET (A. Podlesek, Univerza v Ljubljani, vodja skupine J. Drnovšek, Fakulteta za elektrotehniko, UL).
- Ekspertna ocena projekta P19842-B02 Neurally efficient math learning in adolescence, Exective Board of the Austrian Science Fund (N. Jaušovec Univerza v Mariboru).
- Ekspertna ocena projekta za Fulbright Scholar Program (Award #7381), Washington, DC (M. Zupančič, Univerza v Ljubljani).
- Ekspertna ocena podiplomskega programa za Fulbright Scholarship, US Embassy Ljubljana/Washington, DC (M. Zupančič, Univerza v Ljubljani).
- Strokovna ocena primernosti kandidata za izvolitev v naziv rednega profesorja, School of Liberal Arts and Education, Univerza v Hamptonu, VA, ZDA (M. Zupančič, Univerza v Ljubljani).
- Ekspertno ocenjevanje prispevkov v tujih znanstvenih revijah European Journal of Personality, Journal of Cross-Cultural Psychology, Journal of Early Adolescence (vse M. Zupančič), International Journal of Rehabilitation Research (A. Podlesek), Journal of Social Psychology (Z. Cugmas)
- Partnerstvo fakultet in šol (Ministrstvo RS za šolstvo in šport in Evropski socialni sklad) ESS-2.3.1.1.-04/05-PF-š1 - raziskava o učiteljskih kompetencah (soizvajalka M. Puklek Levpušček)
ESS-2.3.1.1.-06/07-PFš2 - raziskava o vlogi učiteljev-mentorjev pri razvojanju učiteljskih kompetenc študentov-bodočih učiteljev (soizvajalka M. Puklek Levpušček).
- Profesionalno usposabljanje strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju (2008) na področju socialnih in državljskih kompetenc (MŠŠ in ESS) (soizvajalki L. Marjanovič Umek in U. Fekonja Peklaj).
- Vodenje organizacije 8. psihološke konference Alpe-Jadran (vodja organizacijskega odbora A. Podlesek), mednarodne znanstvene konference v Ljubljani, 2008 (<http://psy.ff.uni-lj.si/alpsadria08/>; COBISS-ID 37625442); članstvo v organizacijskem odboru konference (G. Sočan).
- Vodenje organizacije 2. balkanske konference o vidni znanosti (vodja organizacijskega odbora A. Podlesek), mednarodne znanstvene konference na Brdu pri Lukovici, 2008 (http://psy.ff.uni-lj.si/balkan_vision_08/; COBISS-ID 241092352).
Vse Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.
- Sodelovanje v drugih mednarodnih projektih:
Gender Differences in Early Child Language (koordinator: dr. M. Eriksson, Department of Education and Psychology, University of Gavle, Švedska);
Creation of the Home Literacy Questionnaire (koordinator: prof. dr. R. Parilla, University of Alberta, Faculty of Education, Kanada);
Including Families and Children with Disabilities in Education, Research and Social communities (koordinatorka: prof. dr. V. L. Havill, University of Georgia, GA, ZDA);
Emerging Adulthood and Individuation (koordinator: prof. dr. W. Friedlmeier, Grand Valley State University, ZDA).
Caring and Learning Together (koordinatorka: Y. Kaga, UNESCO, Pariz, Francija)
Equity and Efficiency in Education: Case Study of Slovenia, Serbia and Croatia (CERGE-EI, Praga, Češka).
Vse Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.
- Mednarodno sodelovanje z Univerzami Georgia, Gainesville State College, Hampton, severna Dakota State, Grand Valley State (vse ZDA), Univerzo v Liverpoolu (Velika Britanija), Univerzo

na Dunaju, Univerzo v Granadi (Španija), Rusko akademijo medicinskih znanosti, Sibirski oddelek v Novosibirsku, Univerzo v Zagrebu in Inštitutom za raziskovanje zgodnjega otroštva v Munchenu.

Vse Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

- Aktivno sodelovanje na svetovnih, evropskih, mednarodnih znanstvenih konferencah in kongresih: Occasional Temperament and Personality Conference (Athens, ZDA, 2004), Society for Research in Child Development (Atlanta, ZDA, 2004), World Play Conference (Krakov, Poljska, 2004), Meeting of the International Society of Research in Behavioral Development (Gent, Belgija, 2004, Wurzburg, Nemčija, 2008), European Conference on Psychological Assessment (Malaga, Španija, 2004), Mednarodni znanstveni simpozij: Obdobja, metode in zvrsti (Ljubljana, 2005), European Conference on Developmental Psychology (La Laguna, Španija, 2005, Jena, Nemčija, 2007), European Early Childhood Education Research Association Conference (Malta, 2004, Dublin, Irska, 2005, Rejkjavik, Islandija, 2006, Praga, Češka, 2007, Stavanger, Norveška, 2008), International Congress of Applied Psychology (Atene, Grčija, 2006), European Conference on Personality (Groningen, Nizozemska, 2004, Atene, Grčija, 2006), Conference on the International Test Commission (Bruselj, Belgija, 2006), Conference of Association for Teacher Education in Europe (Amsterdam, Nizozemska, 2006), Conference on Research in Motivation (Koblenz, Nemčija, 2006), International Conference on Education (Havana, Kuba, 2006), Mednarodni znanstveni sestanek: Vpliv sodobnih znanstvenih dosežkov na zgodnje učenje (Koper, 2007), Mednarodna konferenca Dani Ramira Bujasa (Zagreb, Hrvaška, 2007), International Conference on Sociology of Education (Joao Pessoa, Brazilija, 2008), Hawaii International Conference on Education (Honolulu, ZDA, 2008), Alps-Adria Conference on Psychologia (Ljubljana, 2008), International Conference on Cross-Cultural Psychology (Bremen, Nemčija, 2008), Balkanska konferenca o vidni znanosti (Brdo pri Lukovici, 2008).

Vsak izmed raziskovalcev je na navedenih mednarodnih znanstvenih srečanjih predstavil več prispevkov, vpisanih v COBISS od 1.06 do 1.12.

13. Vključenost v projekte za uporabnike, ki potekajo izven financiranja ARRS¹²

- Center za psihodiagnostična sredstva v Ljubljani:

Projekt validacije in standardizacije razvojnopsihološkega merskega pripomočka Lestvice splošnega govornega razvoja - LJ (L. Marjanovič Umek, S. Kranjc, K. Bajc, U. Fekonja in A. Podlesek);

Projekt validacije in standardizacije Lestvice socialne anksioznosti za mladostnike (M. Puklek Levpušček);

Projekt prevoda, priredbe, validacije in standardizacije Lestvic zgodnjega razvoja N. Bayley II (M. Zupančič in T. Kavčič);

Projekt prevoda, priredbe, validacije in standardizacije Vprašalnika o medosebnih težavah za mladostnike (M. Puklek Levpušček in M. Zupančič);

Projekt razvoja, validacije in standardizacije Vprašalnika o medosebnih razlikah v otroštvu in mladostništvu (M. Zupančič in T. Kavčič).

-Projekt ESS in MŠŠ (začetek 2008): Kulturna vzgoja in bralna pismenost (L. Marjanovič Umek in U. Fekonja Peklaj).

-Sodelovanje v projektu ESS, Sekundarne analize PISA in TIMSS (izvajalec Pedagoški inštitut v Ljubljani; L. Marjanovič Umek, M. Zupančič, A. Gril, M. Puklek Levpušček, A. Podlesek).

-Sodelovanje pri ciljnem raziskovalnem projektu Znanje za varnost in mir (M2-0210) z naslovom AvID: Avdio Vizualna Identifikacija in ugotavljanje verodostojnosti govorca za zagotavljanje varne komunikacije (A. Podlesek, vodja projekta F. Mihelič, Fakulteta za elektrotehniko, UL).

- Aplikativni projekti - naročnik Mestna občina Ljubljana:

2003/04 - Prosti čas mladih v Ljubljani: psihosocialna analiza potreb in možnosti za njihovo realizacijo - RP8/03 (A. Gril, Pedagoški inštitut);

2005/06 - Prostovoljno delo mladih v Ljubljani - RP4/05 (A. Gril, Pedagoški inštitut);

2007/08 - Prakse družbenega udejstvovanja mladih v sodobni demokratični družbi - RP6/07 (A. Gril, Pedagoški inštitut).

- Projekt Marš na kulturo (odnos mladih do kulture): naročnik Ministrstvo RS za šolstvo in šport v okviru projektov "Skriti zaklad", 2006/07 (A. Gril, Pedagoški inštitut, v sodelovanju z Dijaškim domom Ivana Cankarja v Ljubljani).

- Eksperti v projektu Mreža kakovostnih vrtcev - implementacija ugotovitev raziskovalnih

projektov o ugotavljanju in zagotavljanju kakovosti predšolske vzgoje v vrtcu: Evropski socialni sklad (L. Marjanovič Umek, U. Fekonja in K. Bajc).

- Ekspertno ocenjevanje igrač s psihološko-pedagoškega vidika, naročnik: Ministrstvo za šolstvo in šport (L. Marjanovič Umek).

- Strokovne ocene o razvojnopsihološki ustreznosti osnovnošolskih učbenikov. Naročniki: založbe: i2, d.o.o. Ljubljana; Rokus, Ljubljana; Mladinska knjiga, Ljubljana; Izolit, Mengeš (L. Marjanovič Umek in M. Zupančič).

- Ekspertka pri pripravi nacionalnega dokumenta Smernice za analizo, preprečevanje in obravnavo/obvladovanje nasilja v šolskem prostoru (L. Marjanovič Umek).

- Strokovna mnenja o novih otroških knjigah, CDjih, DVDjih (npr. Želvak Franček, Slikopisi) in otroških revijah. Naročniki npr. National Geographic Mini, Beo - Beo (L. Marjanovič Umek, U. Fekonja in K. Bajc).

- Naročeni programi stalnega strokovnega izpopolnjevanja, naročnik Ministrstvo RS za šolstvo in šport:

Izobraževalni modul za vzgojiteljice - Razvoj in učenje predšolskega otroka (L. Marjanovič Umek, M. Zupančič, T. Kavčič in U. Fekonja);

Predavanja za strokovne delavke v vrtcih in osnovnih šolah (L. Marjanovič Umek in U. Fekonja);

Predavanja za ravnateljce in ravnateljice vrtcev in osnovnih šol (L. Marjanovič Umek in U. Fekonja);

Za srednješolske, višješolske in visokošolske učitelje: tečaj za visokošolske asistente in učitelje Osnove visokošolske didaktike; izobraževanje za višješolske predavateljce; Pedagoško andragoška izobrazba za predavateljce višjih strokovnih šol; Skupinsko delo za aktivnejši pouk; Skupinsko delo s študenti. (M. Puklek Levpušček);

Za osnovnošolske učitelje: Didaktična izvedba težjih učnih vsebin pri predmetu družba;

Strategije za učenje demokratičnega državljanstva; Vloga osnovnošolske učiteljice pri zagotavljanju kakovostnih interakcij v razredu (A. Gril);

Posodobitveni programi za vzgojiteljice: Sodobna spoznanja o razvoju, učenju in poučevanju dojenčkov in malčkov; Sodobna spoznanja o razvoju, učenju in poučevanju predšolskih otrok; Vloga vzgojiteljice pri zagotavljanju kakovostnih interakcij v vrtcu (A. Gril).

- Tematske konference za vzgojiteljice, naročnik: posamezni vrtci:

Sodobna spoznanja o razvoju, učenju in poučevanju dojenčkov in malčkov; Sodobna spoznanja o razvoju, učenju in poučevanju predšolskih otrok; Vloga vzgojiteljice pri zagotavljanju kakovostnih interakcij v vrtcu (A. Gril).

- Strokovno izpopolnjevanje profesorjev psihologije v srednjih šolah, predavanja Genetski in okoljski dejavniki psihičnega razvoja. Naročnik: Zavod za šolstvo RS (M. Zupančič).

- Podiplomski program Javno zdravje otrok, mladostnic in mladostnikov, predavanja iz razvojne psihologije Kognitivni razvoj in zrelost za vstop v šolo. Naročnik: Inštitut za varovanje zdravja, Ljubljana (T. Kavčič).

- Strokovni seminarji:

Uporaba Bayley lestvic II za univerzitetne diplomirane psihologe. Naročnik: Center za psihodiagnostična sredstva, Ljubljana (M. Zupančič in T. Kavčič).

Uporaba LSQR-LJ za univerzitetne diplomirane psihologe. Naročnik: Center za psihodiagnostična sredstva, Ljubljana (L. Marjanovič Umek in U. Fekonja Peklaj).

14. Dolgoročna sodelovanja z uporabniki, sodelovanje v povezavah gospodarskih in drugih organizacij (grozdi, mreže, platforme), sodelovanje članov programske skupine v pomembnih gospodarskih in državnih telesih (upravni odbori, svetovalna telesa, fundacije, itd.)

- Namestnica predsednika in članica Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje (L. Marjanovič Umek);

- Predsednica Komisije za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah ter organizacijah za izobraževanje odraslih 2004-2005 (L. Marjanovič-Umek);

- Članica Komisije za vrtce pri Strokovnem svetu RS za splošno izobraževanje (L. Marjanovič Umek);

- Predsednica Komisije za oceno igrač pri MŠŠ RS (L. Marjanovič Umek);
- Predsednica Komisije za analizo problematike nasilja v slovenskem šolstvu pri MŠŠ RS (L. Marjanovič Umek).
- Državni izpitni center (vodenje državne predmetne komisije za psihologijo na maturi, priprava maturitetnih izpitov, ekspertna mnenja), 2004-2008 (M. Puklek Levpušček).
- Članica Komisije za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah ter organizacijah za izobraževanje odraslih 2004-2005 (A. Podlesek).
- Predsednica Strokovnega sveta zavoda Mreža mladinskih centrov Slovenije (A. Gril).
- Namestnik predstojnika oddelka za psihologijo, Filozofska fakulteta, UL (G. Sočan).
- Član komisije za psihodiagnostična sredstva pri Društvu psihologov slovenije (G. Sočan).

15. Skrb za povezavo znanja s slovenskim prostorom in za slovensko znanstveno terminologijo (Cobiss tip 1.04, 1.06, 1.07, 1.08, 1.09, 1.17, 1.18, 2.02, 2.03, 2.04, 2.05, 2.06)¹³

Naslov	Osnovnošolski učbeniki in delovni zvezki z recenzijo za predmet Državlјanska vzgoja in etika
Opis	Raziskovalne ugotovitve na področju razvoja socialne kognicije in učenja smo uporabili pri oblikovanju učnih pripomočkov za mladostnike v osnovni šoli. Sodelovali smo pri vsebinskem oblikovanju (soavtorstvo) delovnih zvezkov in učbenikov za predmet Državlјanska vzgoja in etika v 7. in 8. razreda osnovne šole. Vsebina sledi učnemu načrtu pri tem predmetu, gradiva (skupaj 10, spodaj navajamo le primere) pa so bila izdana v letih 2004 do 2007. Delovni zvezek za 7. razred je bil natisnjen tudi v italijanščini in ga uporabljajo učenci v dvojezičnih šolah.
Objavljeno v	JUSTIN, ZUPANČIČ, ŽAGAR, Državlјanska vzgoja in etika, Del. zv...7, 2.izd. Lj.: i2, 2004; JUSTIN, POTOČNIK, ŠIMENC, ŠTRAJN, ZUPANČIČ, ŽAGAR, Državlјanska vzgoja in etika, Del. zv...8, 2.izd. Lj.: i2, 2004; ISTENIČ, ZUPANČIČ, JUSTIN, HRIBAR, ŠTRAJN, CERKOVNIK, Državlјanska vzgoja in etika, Učb. 7, 1.izd. Lj.: i2, 2004; JUSTIN, POTOČNIK, ŠIMENC, ŠTRAJN, ZUPANČIČ, ŽAGAR, Etika in družba, Del. zv...8, 2.izd. Lj.: i2, 2004; ISTENIČ, HRIBAR, ŠTRAJN, ZUPANČIČ, BAŠIČ, JUSTIN, Educazione civica..., Lj.: i2, 2005
COBISS.SI-ID	128890880

16. Skrb za popularizacijo znanstvenega področja (Cobiss tip 1.05, 1.21, 1.22, 2.17, 2.19, 3.10, 3.11, 3.12)¹⁴

Naslov	Drzno poigravanje z obremenjenostjo učencev: psihološko stanje naših šolarjev
Opis	Gre za intervju, v katerem avtorica kritično razpravlja o objektivni obremenjenosti naših učencev s poukom v šoli in domačem delom za šolo ter njihovim subjektivnim zaznavanjem obremenjenosti oz. preobremenjenosti v šoli. Posebej problematizira ugotovitve, da so naši učenci pri pouku manjše število ur kot njihovi vrstniki v drugih evropskih državah, kar ob primerljivih standardih znanja vzpostavlja situacijo, v kateri se mora v naši šoli hiteti z usvajanjem novih vsebin.
Objavljeno v	Marjanovič Umek, Ljubica (2006). Drzno poigravanje z obremenjenostjo učencev: psihološko stanje naših šolarjev. Delo, leto 48, št. 233, 20-21.
COBISS.SI-ID	32748386

17. Vpetost vsebine programa v dodiplomske in podiplomske študijske programe na univerzah in samostojnih visokošolskih organizacijah v letih 2004 – 2008

1.	Naslov predmeta	Nevropsihologija učenja Spodbujanje pozitivne samozaznave v izobraževanju Izbrane teme iz razvojne psihologije Psihologija šolskega otroka
	Vrsta študijskega programa	Podiplomski Pedagogika Podiplomski Razredni pouk Podiplomski Pedagogika
	Naziv univerze/ fakultete	Filozofska fakulteta, UM Pedagoška fakulteta, UM Filozofska fakulteta, UL
2.	Naslov predmeta	Poglavja iz razvojne psihologije, modul A in B; Ekološka razvojna psihologija; Poglavja iz pedagoške psihologije
	Vrsta študijskega programa	Podiplomski program Psihologija
	Naziv univerze/ fakultete	Filozofska fakulteta, UL
3.	Naslov predmeta	Razvojna psihologija I, II in III; Uporabna otroška psihologija; Psihologija otroške igre; Izbrana poglavja iz razvojne psihologije I; Statistika; Psihometrija I in II; Izbrana poglavja iz psihometrije I in II; Multivariatne metode
	Vrsta študijskega programa	Dodiplomski Psihologija; redni/izredni
	Naziv univerze/ fakultete	Filozofska fakulteta, UL
4.	Naslov predmeta	Razvojna psihologija Razvojna psihologija II Razvojna psihologija Psihologija odraslih Psihologija za učitelje
	Vrsta študijskega programa	Dodiplomski Pedagogika; redni/izredni Dodiplomski Andragogika; redni/izredni Dodiplomski vse smeri
	Naziv univerze/ fakultete	Filozofska fakulteta, UL Filozofska fakulteta, UL Filozofska fakulteta, UL
5.	Naslov predmeta	Psihologija otroštva in mladostništva Psihologija šolskega otroka
	Vrsta študijskega programa	Podiplomski Pedopsihiatrija Podiplomski Slovenistika, Geografija
	Naziv univerze/ fakultete	Medicinska fakulteta, UL Filozofska fakulteta, UL
	Naslov predmeta	Psychology Disability Studies

6.		Child Guidance and Discipline
	Vrsta študijskega programa	Dodiplomski in podiplomski družboslovnih smeri
	Naziv univerze/ fakultete	Faculty of Social Sciences, Gainesville State University UGA Institute on Human Development and Disability Early Child Education, Gainesville State College
7.	Naslov predmeta	Razvojna psihologija Razvojna psihologija-izbirni Psihologija Psihologija -izbirni Pedagoška psihologija I in II
	Vrsta študijskega programa	Dodiplomski Razredni pouk; Predšolska vzgoja Dodiplomski Predšolska vzgoja Dodiplomski več smeri
	Naziv univerze/ fakultete	Pedagoška fakulteta, UM Filozofska fakulteta, UM

18. Označite potencialne vplive oziroma učinke vaših rezultatov na navedena področja:

	Vpliv	Ni vpliva	Majhen vpliv	Srednji vpliv	Velik vpliv	
G.01	Razvoj visoko-šolskega izobraževanja					
G.01.01.	Razvoj dodiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.02.	Razvoj podiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.03.	Drugo: Stalno strok. spopolnjevanje praktikov	☐	☐	☐	☐	
G.02	Gospodarski razvoj					
G.02.01	Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	☐	☐	☐	☐	
G.02.02.	Širitev obstoječih trgov	☐	☐	☐	☐	
G.02.03.	Znižanje stroškov proizvodnje	☐	☐	☐	☐	
G.02.04.	Zmanjšanje porabe materialov in energije	☐	☐	☐	☐	
G.02.05.	Razširitev področja dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.02.06.	Večja konkurenčna sposobnost	☐	☐	☐	☐	
G.02.07.	Večji delež izvoza	☐	☐	☐	☐	
G.02.08.	Povečanje dobička	☐	☐	☐	☐	
G.02.09.	Nova delovna mesta	☐	☐	☐	☐	
G.02.10.	Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	☐	☐	☐	☐	
G.02.11.	Nov investicijski zagon	☐	☐	☐	☐	
G.02.12.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.03	Tehnološki razvoj					

G.03.01.	Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	☐	☒	☐	☐	
G.03.02.	Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	☐	☐	☐	☒	
G.03.03.	Uvajanje novih tehnologij	☐	☐	☒	☐	
G.03.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.04	Družbeni razvoj					
G.04.01	Dvig kvalitete življenja	☒	☐	☐	☐	
G.04.02.	Izboljšanje vodenja in upravljanja	☒	☐	☐	☐	
G.04.03.	Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave	☐	☐	☐	☒	
G.04.04.	Razvoj socialnih dejavnosti	☒	☐	☐	☐	
G.04.05.	Razvoj civilne družbe	☐	☒	☐	☐	
G.04.06.	Drugo: Razvoj strpnosti v družbi	☒	☐	☐	☐	
G.05.	Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine in identitete					
G.06.	Varovanje okolja in trajnostni razvoj					
G.07	Razvoj družbene infrastrukture					
G.07.01.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	☐	☐	☐	☒	
G.07.02.	Prometna infrastruktura	☐	☐	☐	☒	
G.07.03.	Energetska infrastruktura	☐	☐	☐	☒	
G.07.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.08.	Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva					
G.09.	Drugo: Razvojnadiagnostika, preventiva	☒	☐	☐	☐	

Komentar¹⁵

Znanstvenoraziskovalne ugotovitve smo posredovali množici rednih in izrednih dodiplomskih študentov različnih družboslovnih smeri in slušateljem podiplomskega študija na UL in UM, prav tako pa študentom v ZDA, in sicer na univerzah Georgia (GA), Gainesville State College (GA) in Hampton (VA). Opravljenih je bilo več diplomskih nalog pod mentorstvom članov raziskovalnega programa.

Izvajali smo programe stalnega strokovnega spopolnjevanja za strokovne delavke in delavce v vrtcih, šolah, visokošolskih ustanovah in zdravstvenih inštitucijah (vzgojiteljice, učitelje, svetovalne delavce na področju izobraževanja, psihologe), usposabljali psihologe za uporabo novo razvitih psihodiagnostičnih merskih pripomočkov in za vodenje razvojnopsiholoških obravnav in psihološkega svetovanja na tej podlagi.

V sodelovanju z vrtci, osnovnimi in srednjimi šolami, visokošolskimi ustanovami, Zavodom RS za šolstvo, mladinskimi in športnimi organizacijami, Centrom za psihodiagnostična sredstva, mentalno-higienski dispanzerji in Inštitutom za varovanje zdravja smo nudili podporo za dvig kakovosti življenja, varovanje psihičnega zdravja, prispevali k izboljšanju kakovosti psiholoških obravnav in psihološkega svetovanja ter izobraževanja otrok, mladostnikov in odraslih.

Oblikovali ali priredili, validirali in normalizirali smo najsodobnejše razvojnopsihološke merske pripomočke, nekatere izmed njih strokovne službe v Sloveniji že uporabljajo, drugi pa so dokončno izdelani (z ustreznimi slovenskimi normami) in so v tisku. Razvili smo tudi več novih psiholoških pripomočkov za rabo v raziskovalne namene.

Ugotovitve raziskovalnega dela v RP in njihova diseminacija v javnost (znanstveno, strokovno in širšo družbeno) prispeva tudi k t. i. družbi strpnosti in k promociji slovenske znanosti na svetovni ravni.

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja, za objavo 5., 6. in 7. točke na spletni strani <http://sicris.izum.si/> ter obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki

Podpisi:

vodja raziskovalnega programa		zastopniki oz. pooblaščenec osebe raziskovalnih organizacij in/ali koncesionarjev
Maja Zupančič	in/ali	Pedagoški inštitut
		Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
		Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta
		Univerza v Mariboru Filozofska fakulteta

Kraj in datum:

Ljubljana

8.4.2009

Oznaka poročila: ARRS_ZV_RPROG_ZP_2008/688

¹ Napišite kratko vsebinsko poročilo, kjer boste predstavili raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja ter rezultate in učinke raziskovalnega programa. Največ 21.000 znakov vključno s presledki (približno tri in pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

² Največ 3000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

³ Samo v primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa raziskovalnega programa, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega programa. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ Navedite največ pet najpomembnejših znanstvenih rezultatov programske skupine, ki so nastali v času trajanja programa v okviru raziskovalnega programa, ki je predmet poročanja. Za vsak rezultat navedite naslov v slovenskem in angleškem jeziku (največ 150 znakov vključno s presledki), rezultat opišite (največ 600 znakov vključno s presledki) v slovenskem in angleškem jeziku, navedite, kje je objavljen (največ 500 znakov vključno s presledki), izberite ustrezno šifro tipa objave po Tipologiji dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS ter napišite ustrezno COBISS.SI-ID številko bibliografske enote. Navedeni rezultati bodo objavljeni na spletni strani <http://sicris.izum.si/>.

PRIMER (v slovenskem jeziku):

Naslov: Regulacija delovanja beta-2 integrinskih receptorjev s katepsinom X;

Opis: Cisteinske proteaze imajo pomembno vlogo pri nastanku in napredovanju raka. Zadnje študije kažejo njihovo povezanost s procesi celičnega signaliziranja in imunskega odziva. V tem znanstvenem članku smo prvi dokazali...

Zaključno poročilo o rezultatih raziskovalnega programa v obdobju 2004-2008

(največ 600 znakov vključno s presledki)

Objavljeno v: OBERMAJER, N., PREMZL, A., ZAVAŠNIK-BERGANT, T., TURK, B., KOS, J.. Carboxypeptidase cathepsin X mediates $\beta 2$ - integrin dependent adhesion of differentiated U-937 cells. Exp. Cell Res., 2006, 312, 2515-2527, JCR IF (2005): 4.148

Tipologija: 1.01 - Izvirni znanstveni članek

COBISS.SI-ID: 1920113 [Nazaj](#)

⁵ Navedite največ pet najpomembnejših družbeno-ekonomsko relevantnih rezultatov programske skupine, ki so nastali v času trajanja programa v okviru raziskovalnega programa, ki je predmet poročanja. Za vsak rezultat navedite naslov v slovenskem in angleškem jeziku (največ 150 znakov vključno s presledki), rezultat opišite (največ 600 znakov vključno s presledki) v slovenskem in angleškem jeziku, izberite ustrezen rezultat, ki je v Šifrantu raziskovalnih rezultatov in učinkov (Glej: <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/sifranti/sif-razisk-rezult.asp>), navedite, kje je rezultat objavljen (največ 500 znakov vključno s presledki), izberite ustrezno šifro tipa objave po Tipologiji dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS ter napišite ustrezno COBISS.SI-ID številko bibliografske enote. Navedeni rezultati bodo objavljeni na spletni strani <http://sicris.izum.si/>. [Nazaj](#)

⁶ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si> [Nazaj](#)

⁷ Največ 4.000 znakov vključno s presledki [Nazaj](#)

⁸ Največ 4.000 znakov vključno s presledki [Nazaj](#)

⁹ Za raziskovalce, ki niso habilitirani, so pa bili mentorji mladim raziskovalcem, se vpiše ustrezen podatek samo v stolpec MR [Nazaj](#)

¹⁰ Vpisuje se uredništvo revije, monografije ali zbornika v skladu s Pravilnikom o kazalcih in merilih znanstvene in strokovne uspešnosti (Uradni list RS, št. 39/2006,106/2006 in 39/2007), kar sodi tako kot mentorstvo pod sekundarno avtorstvo, in delo (na zlasti nacionalno pomembnim korpusu ali zbirki) v skladu z 3. in 9. členom istega pravilnika. Največ 1000 znakov (ime) oziroma 150 znakov (število) vključno s presledki. [Nazaj](#)

¹¹ Navedite oziroma naštejite konkretne projekte. Največ 12.000 znakov vključno s presledki. [Nazaj](#)

¹² Navedite konkretne projekte, kot na primer: industrijski projekti, projekti za druge naročnike, državno upravo, občine ipd. in ne sodijo v okvir financiranja pogodb ARRS. Največ 9.000 znakov vključno s presledki. [Nazaj](#)

¹³ Navedite objavo oziroma prevod (soobjavo) članov programske skupine strokovnega prispevka v slovenskem jeziku, ki se nanaša na povezavo znanja s slovenskim prostorom in za slovensko znanstveno terminologijo (Cobiss tip 1.04, 1.06, 1.07, 1.08, 1.09, 1.17, 1.18, 2.02, 2.03, 2.04, 2.05, 2.06). Napišite naslov (največ 150 znakov vključno s presledki), kratak opis (največ 600 znakov vključno s presledki), navedite, kje je objavljen/a (največ 500 znakov vključno s presledki) ter napišite ustrezno COBISS.SI-ID številko bibliografske enote. [Nazaj](#)

¹⁴ Navedite objavo oziroma prevod (soobjavo) članov programske skupine, povezano s popularizacijo znanosti (Cobiss tip 1.05, 1.21, 1.22, 2.17, 2.19, 3.10, 3.11, 3.12). Napišite naslov (največ 150 znakov vključno s presledki), kratak opis (največ 600 znakov vključno s presledki), navedite, kje je objavljen/a (največ 500 znakov vključno s presledki), ter napišite ustrezno COBISS.SI-ID številko bibliografske enote. [Nazaj](#)

¹⁵ Komentar se nanaša na 18. točko in ni obvezen. Največ 3.000 znakov vključno s presledki. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-ZV-RPROG-ZP/2008 v1.00a